

הכנה לקראת מבחנים

המבחן ככלי מגייס ללמידה

כלי להכרות
עם עצמי
כלומד

למידה
פעילה
יותר

סיכום
ותמצות

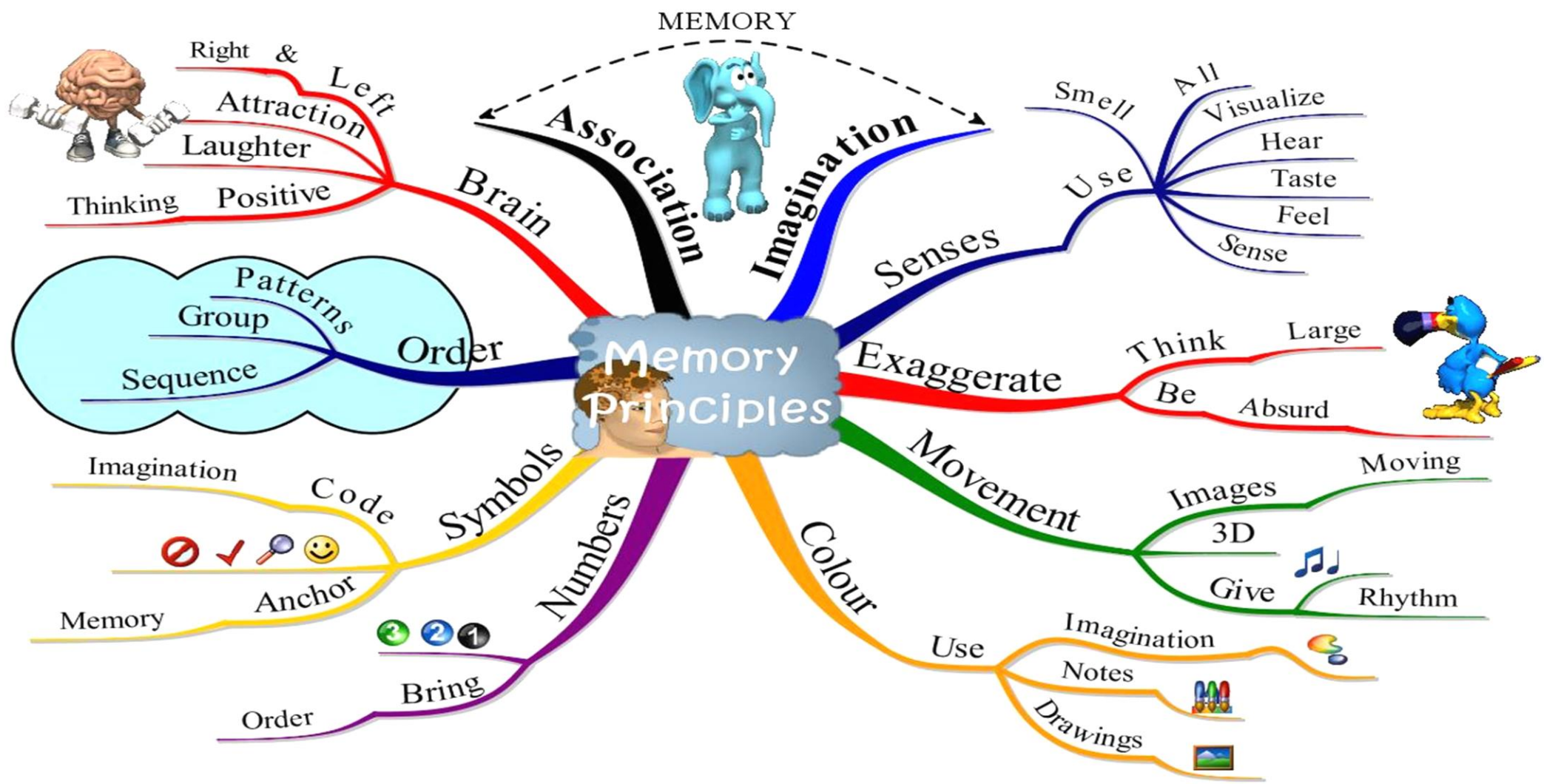
כלי לארגון
ותכנון זמן

אסטרטגיות
זיכרון

תרגול
הכתיבה

הכרות עם עצמי כלומד דרך הזיכרון

<https://d.docs.live.net/e496c84d9739dcf7/My%20Documents/%20חומרי%20הוראה%20והדרכה%20בנושאים%20שונים/הכנה%20לקראת%20בחינות/זכרון/שאלון-הזיכרון%20שלי.docx>

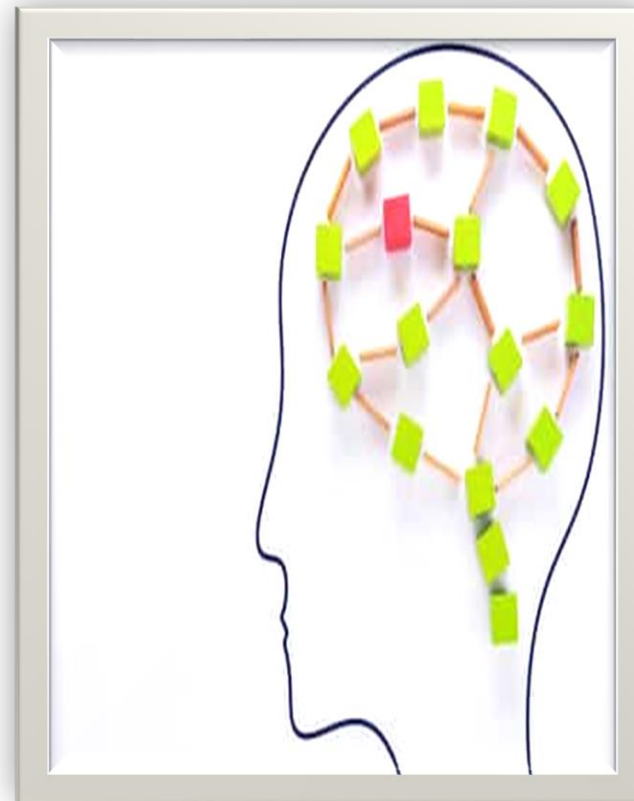

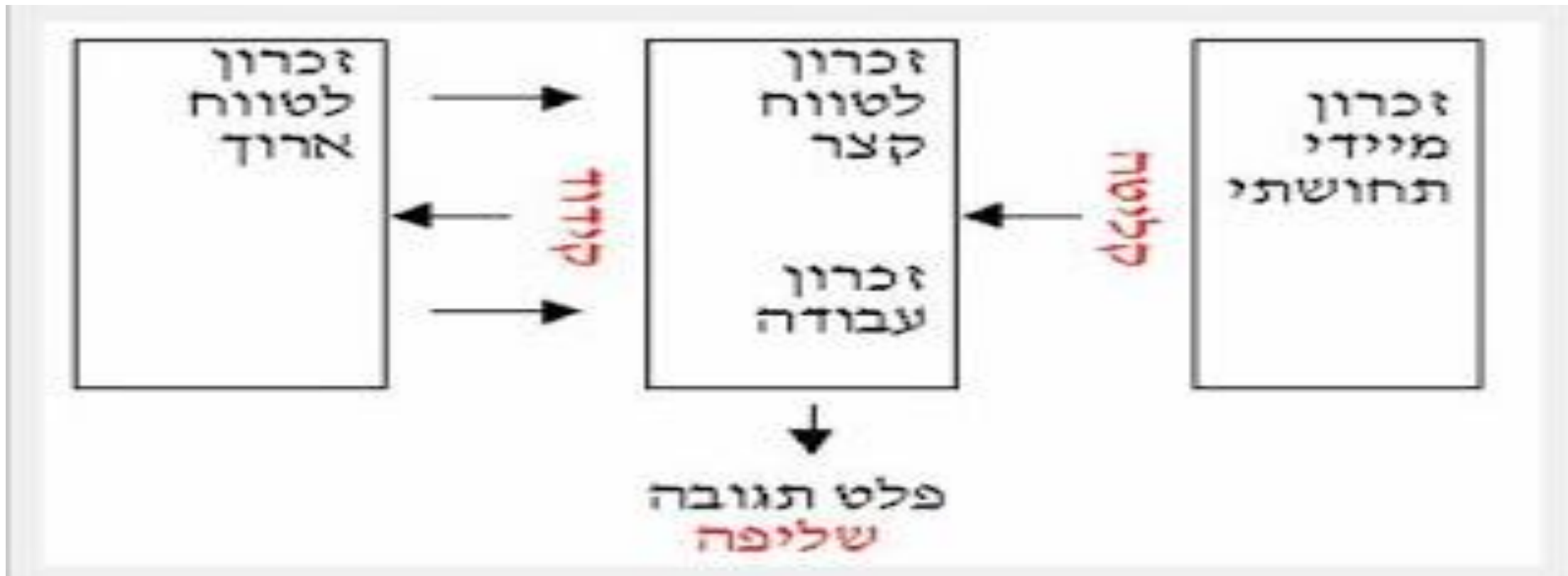
איך אנחנו זוכרים ומעבדים מידע?

הזכרון האנושי דומה יותר ל"ויקיפדיה" – אוסף של פריטי מידע, שמחוברים ביניהם ברשת עצומה של קישורים פנימיים.

כל מושג חדש שמצטרך למערכת, עובר תהליך של "קישוריות" למושגים הקיימים.

בדיוק כמו ברשת האינטרנט – ככל שרשת הקישורים של פריט המידע עמוקה ומסועפת יותר, כך היכולת לאתר אותו ולהשתמש בו גדלה.

מנגנוני הזיכרון

קשב בחן- סרטון 1- זיכרון תחושתית

<https://www.youtube.com/watch?v=HWq9HKPjmjw&list=PLN5gfwVLH4HX9yt5hoTsh0C9JutGUqng8&index=5>

“

איך ייתכן שכוח הזיכרון עומד לנו לזכור את
המאורע קל הערך ביותר בחיינו אך לא כדי לזכור
כמה פעמים סיפרנו אותו לאותו אדם

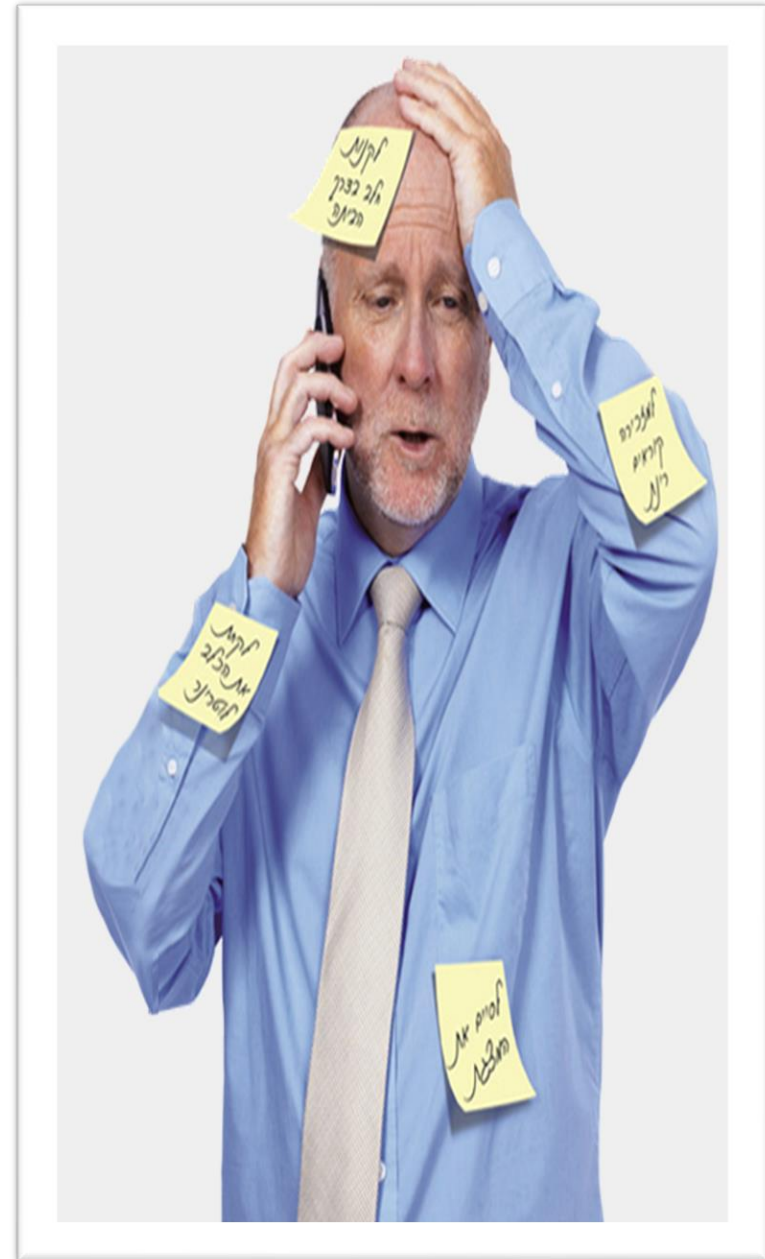
(פרנסואה לה רושפוקו)

”

מידע משמעותי לנו ייזכר טוב יותר מכל מידע אחר

למה אנחנו לא זוכרים?

- גורמים חיצוניים סדר וארגון של החומר
- גורמים פנימיים כגון: משמעות המידע, מידת ההתאמה למידע קודם, דימוי עצמי, מוטיבציה ומידת הקשב.
- חוסר שימוש באסטרטגיות לזכירה
- לקויות למידה

למה אנחנו לא זוכרים ?

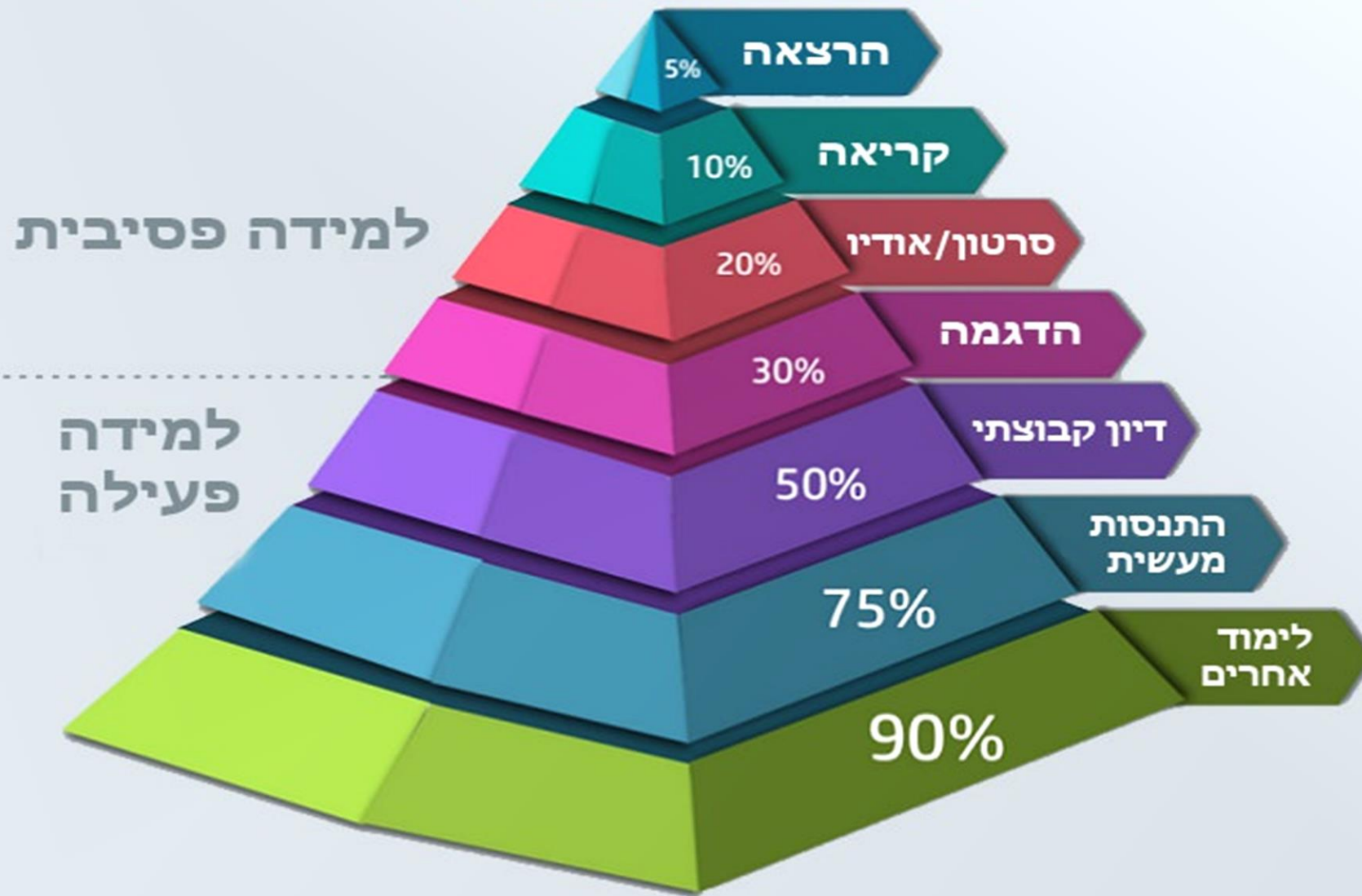
תסמונת הידע השביר (Perkins, 1992)

➡ **ידע רדום** - כאשר לא מפעילים את הידע דרך פעילות שפתית ומחשבתית הוא מתחיל "להירדם", כלומר ידע שנרכש בחשיבה פאסיבית והוא לא משומש לעיתים קרובות

➡ **"ידע מחורר"** - ידע שנפערים בו חורים בשל העובדה שלא נעשה עיבוד מידע מספיק ולא נעשו מספיק קישורים לידע קודם. פערי הידע מפריעים ליצירת "תמונת השלם" של הידע.

פירמידת הלמידה

יכולת שימור הידע

ארגון זמן בטבלת ארגון זמן

- חלוקת עמודים לצורך
ארגון החומר
- 1-2 ימים לשינון ופתרון
שאלות

ארגון החומר

1. **איסוף החומר:** דאג
שיש לך את כל החומר
2. **סיכום החומר:** סכם/
את החומר במילים שלך
- במידת הצורך השתמש
בתרשימים שונים לארגון
החומר

שינון וזכירה-

- חזור על הדברים בעל פה או
רשום ראשי פרקים כשהחומר
סגור.

- ניתן להקליט את עצמך
ולשמוע את ההקלטה

**שימוש בשיטות
זכירה שונות**

מבחן דמה-

נסה לחבר מבחן
ולפתור אותו לבד
במסגרת הזמן שתהיה
לך במבחן האמיתי

**חיבור שאלות על
החומר ופתרון
שאלות**

“ מה שאתה שומע אתה שוכח, מה שאתה רואה אתה זוכר, אבל מה שאתה עושה אתה יודע!

” **למידה פעילה במהלך קריאת טקסטים**

עצירות במהלך הלמידה וליווי הלמידה בפעילות כלשהי:

- הדגשת משפטים חשובים בטקסט/ רישום רעיונות מרכזיים
- שימוש בציור או בתרשים
- דיבור החומר בקול /הקראת הטקסטים בקול רם
- ללמוד ביחד עם חבר ולדבר על החומר ולשאל שאלות
- להקליט את עצמך ולשמוע את ההקלטות

כללים נכונים לארגון המידע

מבנה האטום

אין הפרדה בין
עיקר וטפל

הטקסט עמוס

כדי לענות על שאלה זו עלינו לראות את האטום על כל חלקיו. וכאן הבעיה. האטום כה זעיר, שפשוט לא ניתן לראות את מבנהו הפנימי.

אומנם משנת 1986 הצליחו לצלם את האטומים של היסוד צורן באמצעות מיקרוסקופ משוכלל ובהגדלה של 600,000. אם תתבוננו בצילום תראו צמדים של אטומים, אך לא ניתן לראות את האטום מורכב מחלקים נוספים. בניגוד לסברה של הפילוסופים היוונים כי האטום אינו ניתן לחלוקה, התברר מניסויים שנעשו מאמצע המאה ה-10 ועד לימינו כי האטום אינו מקשה אחת, אלא הוא מורכב מחלקיקים שונים. העיקרים שבהם נקראים פרוטונים, נייטרונים ואלקטרונים. הפרוטונים והאלקטרונים נמצאים במרכז האטום. הם מהווים את גרעין האטום. הגרעין תופס נפח זעיר ביותר בתוך האטום. בנוסף לגרעין יש באטום אלקטרונים הנמצאים בתנועה מתמדת. הפרוטונים והנייטרונים צמודים ואינם מתרחקים זה מזה.

לפרוטונים יש מטען חשמלי חיובי שנהוג לסמנו בסימן +. הנייטרונים חסרי מטען חשמלי, כלומר הם נייטרלים. לכן גרעין האטום טעון מטען חיובי. בין הגרעין החיובי והאלקטרונים השליליים קיימת משיכה חשמלית.

שאל וכימיה לכיתה ח' ת"ל עמ' 121

אין הגדרה של
מושגים חשובים
בנפרד

אין שימוש במנוע
הדמיון-ציור לצד
מלל

מבנה האטום

(מתוך פרקים בחשמל וכימיה לכיתה ח' ת"ל עמ' 121)

כתיבת עיקרי
הדברים לאחר
השמטת הטפל

כותרת
צבעונית

חלוקת הדף
לשניים:
מידע- בצד שמאל
מושגים- צד ימין

האטום מורכב מחלקיקים שונים
המכונים:

➤ פרוטונים

➤ ניטרונים

➤ אלקטרונים

הפרוטונים והאלקטרונים נמצאים במרכז
האטום ומהווים את הגרעין.

הם צמודים ואינם מתרחקים זה מזה.

בנוסף לגרעין יש באטום אלקטרונים
הנמצאים בתנועה מתמדת.

גילון מושגים

פרוטונים- חלקיקים בעלי מטען
חשמלי חיובי (+)

ניטרונים- חלקיקים חסרי מטען
חשמלי=ניטרליים.

אלקטרונים- חלקיקים בעלי מטען
חשמלי שלילי (-)

שימוש בציור
לצד המלל

הנגשה חזותית

הנגשה חזותית

הרשות השופטת: בתי המשפט הרשות השופטת

בישראל, כמו בכל משטר דמוקרטי המבוסס על הפרדת רשויות, **רשות עצמאית ובלתי תלויה** ובלתי תלויה. עצמאותה של הרשות השופטת היא מהיסודות החשובים ביותר לשלטון החוק במדינה דמוקרטית.

החקיקה והשפיטה הן אבני יסוד של כל מדינה, כיוון שהן קובעות את נורמות ההתנהגות של החברה ומעצבות את דפוסי ההתנהגות, משקפות את אירועי העבר ואת הניסיון ההיסטורי. החקיקה והמשפט מסדירים את **מסדירה יחסים בין אדם לזולתו ובין אדם לשלטון** טון בכל תחומי החיים: דיני אישות ומשפחה, דיני מסחר, עבודה וכספים.

כפי שלמדנו, החוק מחייב את כל רשויות השלטון והאזרחים במדינה. כולם שווים בפני החוק. **מגנה על שלטון החוק במדינה** עליו כללי העמדה לדין וענישה. הרשות השופטת מגנה על שלטון החוק במדינה. מטרת הפעולה היא ליישם את חוק משמשים ליישוב סכסוכים, מבקרים את חוקיות פעולות השלטון, ומגנים על האזרחים.

שימוש בתמונות לצד המלל

היסטוריה חלק א' - קיץ תשע"א וחורף תשע"ב גלית - תיכון מסרו-ווסט

מאפייני הלאומיות המודרנית:

1. מולדת (טריטוריה)

השטח בו נולד או צמח והתגבש הלאום לקבוצה מאוחדת. לשטח זה מיוחסת ההיסטוריה של העם. שטח זה נחשב ל"רכושם" של כלל בני הלאום קבוצה ולא כאנשים פרטיים. המולדת איננה רק נכס חומרי (שניתן לגעת בו או לחיות עליו: סלעים, אגמים, יערות, ערים), אלא נכס רוחני המעורר רגשות של אהבה, געגוע, גאווה ואחדות. כאשר הטריטוריה נהיה בסכנה, האזרחים יצאו להגן עליה.

2. דת

מרכיב בחלק מן הלאומים (ולא בכלם). הדת מאפשרת ללאום להבדיל את עצמו מקבוצות אחרות ולהגדיר את ייחודו. אולם, רוב התנועות הלאומיות שקמו במאה ה-19 הגדירו את עצמן דווקא כחילוניות ולא דתיות. ברוב התנועות הלאומיות, הרעיון הלאומי היה מבוסס על תפיסה חילונית - על מאבק בסמכות הבלעדית של הכנסייה. כלומר, מאבק בין ישן לחדש. עליית הלאומיות הביאה לעליית החילוניות ולירידת כוחה של הכנסייה.

הלאומיות עצמה הפכה להיות מעין "דת חדשה" שמאחדת אנשים לא על בסיס דתי - משהו שאנשים מאמינים בו, עורכים לו טקסים, נאמנים לו ומוכנים למות למענו.

3. שפה לאומית

השפה היא מרכיב חשוב ומרכזי בתודעה הלאומית.

עד שהופיעו בעין הלאומיות, התקיימו באירופה שפות וזבים מקומיים רבים ושונים. השוני הגדול לא אפשר תקשורת בין אנשים ופילג אותם (לעיתים אפילו כפרים סמוכים דיברו בניבים שונים).

התנועות הלאומיות שנבקו לעצמאות הבינו כי לשפה אחת יש כוח לגבש ולאחד אנשים ולייחד אותם מאחרים. השפה מעניקה ייחוד לאומי לכל עם, זהות מיוחדת ונפרדת לכל אומה.

עם הוא כלל האנשים שמדברים באותה השפה: לאהוב, לחלום, לחשוב - בשפה אחת!

השפה הלאומית היא תעודת זהות תרבותית ומקור לגאווה, מפני שהיא מאפשרת לכל עם להחיות את עברו ולספר עליו באופן המיוחד רק לו.

היחסים במשולש ישר זווית

טמ"ל

טנגנס מול ליד

$$\tan(a) = \frac{\text{ניצב מול}}{\text{ניצב ליד}}$$

קל"י

קוסינוס ליד יתר

$$\cos(a) = \frac{\text{ניצב ליד}}{\text{יתר}}$$

סמ"י

סינוס מול יתר

$$\sin(a) = \frac{\text{ניצב מול}}{\text{יתר}}$$

במחשבון מחשבים

$$\sin 60 = 0.866$$

בעברית אומרים

"סינוס של 60 מעלות"
(מעלות הן יחידות של זווית)

סדר הפעולות במחשבון משמאל לימין:

$$\sin \quad 60 \quad = \quad 0.866$$

סיכום רעיונות מרכזיים לצד הפסקאות

הרשות השופטת: בתי המשפט

בישראל, כמו בכל משטר דמוקרטי המבוסס על הפרדת רשויות, קיימת רשות שופטת עצמאית ובלתי תלויה. עצמאותה של הרשות השופטת היא מהיסודות החשובים ביותר לשלטון החוק במדינה דמוקרטית.

החקיקה והשפיטה הן אבני יסוד של כל מדינה, כיוון שהן קובעות את נורמות ההתנהגות של החברה ומעצבות את דפוסי ההתנהגות, משקפות את אירועי העבר ואת הניסיון ההיסטורי. החקיקה והמשפט מסדירים את היחסים שבין אדם לזולתו ובין אדם לשלטון בכל תחומי החיים: דיני אישות ומשפחה, דיני מסחר, עבודה וכספים.

כפי שלמדנו, החוק מחייב את כל רשויות השלטון והאזרחים במדינה. כולם שווים בפני החוק ומי שעובר על החוק חלים עליו כללי העמדה לדין וענישה. הרשות השופטת מגנה על שלטון החוק במדינה: בתי המשפט הפועלים על פי חוק משמשים ליישוב סכסוכים, מבקרים את חוקיות פעולות השלטון, ומגנים על האזרחים.

הפסיקה של בתי המשפט מונחית על ידי החוקים שנקבעו בכנסת ולפי הפרשנות שנותנים השופטים לחוקים. לעתים החוק מנוסח בעמימות וניתן להבינו במשמעויות שונות. בית המשפט מוסמך לפרש את דברי החקיקה הראשית והמשנית על בסיס עקרונותיה וערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, ולהתאים את פרשנות החוק לנסיבות החיים המשתנות. הפרשנות באה לידי ביטוי בפסיקת השופטים בבית המשפט. כך בא לידי ביטוי עקרון האיזונים והבלמים – במקרה זה בין הרשות המחוקקת לרשות השופטת – המונח ביסוד עקרון הפרדת הרשויות.

מקורות המשפט בישראל

המערכת המשפטית בישראל מתבססת על מקורות תרבותיים והיסטוריים. עד שנות ה-80 של המאה העשרים שימשו במדינת ישראל חוקים שנחקקו בתקופה העות'מאנית, חוקים שנחקקו בתקופת המנדט וחוקים שנחקקו בכנסת ישראל זה לצד זה. עם הקמת המדינה אימצה מועצת המדינה את המשפט העות'מאני ואת המשפט הבריטי שהיו נהוגים עד להקמת המדינה (במסגרת פקודת סדרי השלטון והמשפט תשי"ח-1948). במהלך השנים שחלפו מאז חוקקה הכנסת שורה של חוקים שהתאימו לשינויים שחלו בחברה הישראלית. חוקים אלה ביטלו חקיקה עות'מאנית וחקיקה בריטית קודמת באותם נושאים, על פי העיקרון שחוק חדש מבטל חוק ישן באותו נושא.

ב-1980 נחקק **חוק יסודות המשפט** אשר קבע בראשונה מפורשות את מקורותיו של המשפט הישראלי. החוק קבע שכאשר אין חקיקה או פסיקה מפורשת בנושא מסוים – מקרה של לקונה – (חסר בחקיקה), המקור לפסיקה של בית המשפט מתבסס על **עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל**. מאחר שהמושג 'מורשת ישראל' אינו מוגדר בחוק, קיימות פרשנויות שונות לגבי משמעותו. לדוגמה, השופט בדימוס מנחם אלון, לשעבר שופט בית המשפט העליון מפרש מושג זה: "עקרונות המשפט העברי" שהוא ההלכה.

המשפט העברי: החלכה העוסקת ביחסים בין אדם לחברו בנושאים חברתיים ונושאי מדינה. מקורות החלכה המצויים בתנ"ך, במשנה, בתלמוד ובדברי חז"ל, כפי שנקבעו במהלך הדורות.

מאפין: רשות שופטת
ובלתי תלויה ברשויות
האחרות

תפקידים: (מה הרשות עושה?)

1. קובעת נורמות התנהגות
2. מסדירה יחסים בין בני אדם ובין אדם לשלטון (דיני מסחר, אישות)
3. מגנה על שלטון החוק- מבקרת את השלטון ומגנה על האזרחים
4. מוסמך לפרש את החוק על בסיס עקרונות המדינה ולהתאים אותו לנסיבות החיים המשתנות

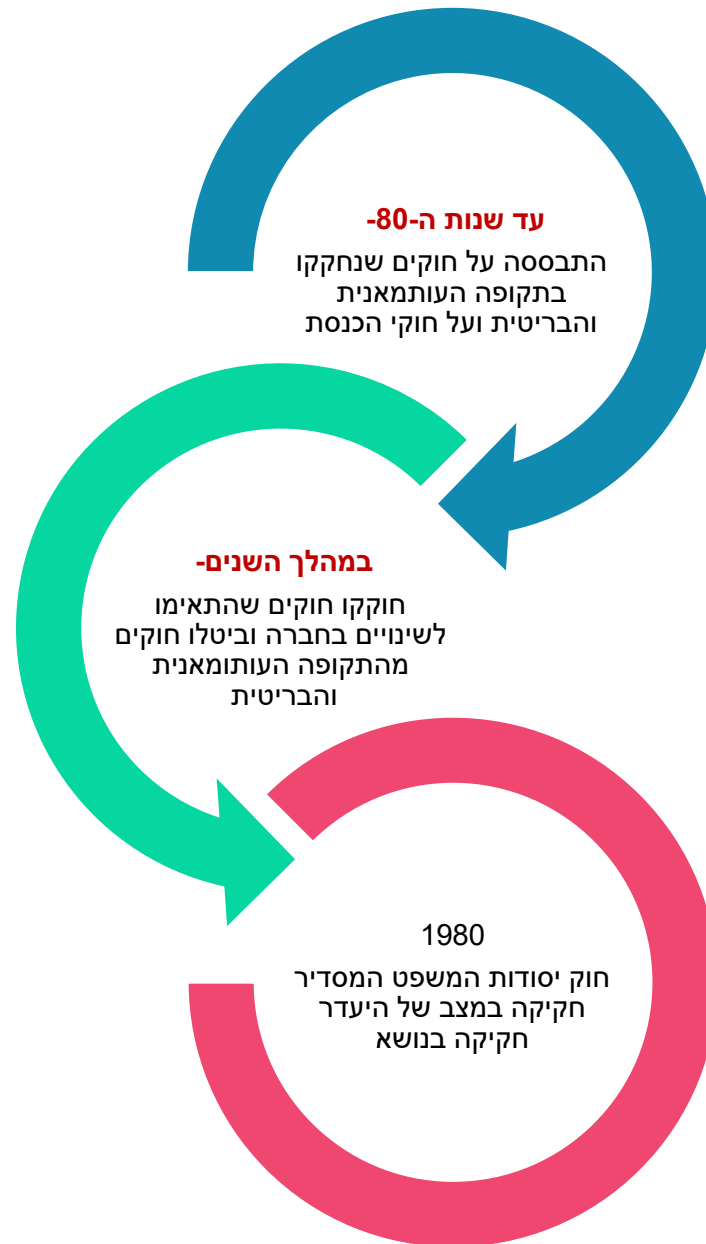
על מה מתבססת מערכת החוק?
עד שנות ה-80 - על חוקים שנחקקו בתקופה העות'מאנית (שלטון התורכים) המנדט (שלטון הבריטים) ובכנסת.

עם הקמת המדינה - ?

במהלך השנים - חוקים שהכנסת התאימה לשינויים בחברה שביטלו חוקים ישנים מהתקופה העות'מאנית והבריטית

1980 - חוק יסודות המשפט- כאשר אין חקיקה בנושא מסוים המקור לפסיקה מתבסס על עקרונות הצדק, היושר והשלום של המדינה.

שימוש בתרשימים

נפוליאון המדינאי והמצביא

הוספת סעיפים לציון פירוט בטקסט

1

צעדים ראשונים לחיזוק צרפת

נפוליאון השיג כמה הישגים חשובים בשנים הראשונות לשלטונו. הוא חתם על הסכמי שלום עם מדינות אירופה שלחמו נגד צרפת ואף חידש את הברית שבין צרפת לכנסייה הקתולית. בהסכם שנחתם בינו לבין האפיפיור ב-1801 נקבע כי האפיפיור ימנה אנשי כנסייה בצרפת, והם יישבעו שבועת אמונים למדינה ויקבלו ממנה משכורת. עוד נקבע כי הרכוש הרב של הכנסייה יועבר למדינה. הובהר לאפיפיור כי אף שרוב הצרפתים קתולים, אין כוונה לפגוע בבני אמונות אחרות - בפרוטסטנטים וביהודים^{ג2} והם ייהנו מחופש האמונה הדתית. הסכם זה העיד שהאפיפיור הכיר ברפובליקה הצרפתית, שאותה החרים בתקופת המהפכה ועל נפוליאון והיהודים ראו עמ' 117-123).

3

נפוליאון העניק חנינה כללית למי שנאלץ לעזוב את צרפת בתקופת המהפכה, בהם תומכים של המלוכה, ושיתף בממשלו הן תומכי מלוכה הן תומכי מהפכה.

נפוליאון מארגן את ענייני הפנים

4

נפוליאון פעל לארגון מערכות המנהל, המשפט והחינוך בצרפת. לכל פקידי השלטון נקבעו דרגות ואפשרויות להתקדם מדרגה לדרגה על פי העיקרון שבעלי הכישרון יזכו בתפקיד - עיקרון שנשאב מרעיונות הנאורות. חשיבות רבה יוחסה להשכלתו של האדם, כי היא השפיעה על סיכוייו לקידום מקצועי.

5

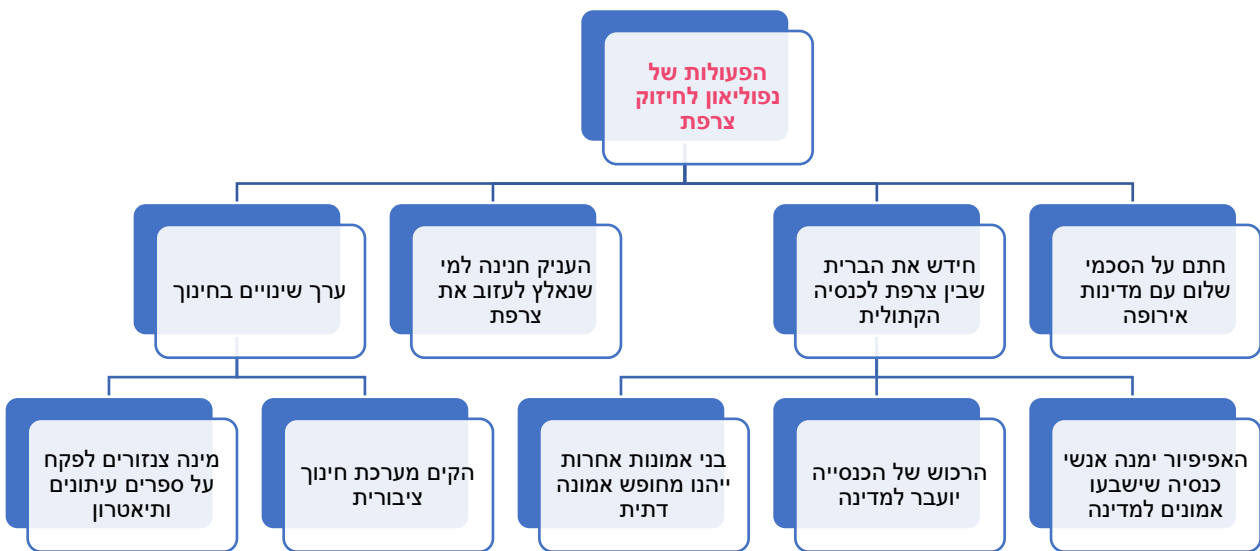
נפוליאון ערך שינויים מקיפים במערכת החינוך בצרפת: הוא הקים מערכת חינוך ציבורית הכוללת בתי ספר יסודיים ועל-יסודיים ואוניברסיטות; המדינה קבעה את תכניות הלימודים, בחרה את המורים והשקיעה כספים במערכת החינוך. צנזורים^{ב5} שמינה נפוליאון פיקחו על הוצאה לאור של ספרים ועיתונים ועל הצגות תאטרון. משרד משטרה^{ג5} מיוחד עקב אחרי מתנגדים למשטר שהיו עלולים להופיע מקרב היעקובינים או המלוכנים.

נפוליאון המדינאי והמצביא

צעדים ראשונים לחיזוק צרפת

נפוליאון השיג כמה הישגים חשובים בשנים הראשונות לשלטונו. הוא חתם על הסכמי שלום עם מדינות אירופה שלחמו נגד צרפת ואף חידש את הברית שבין צרפת לכנסייה הקתולית. בהסכם שנחתם בינו לבין האפיפיור ב-1801 נקבע כי האפיפיור ימנה אנשי כנסייה בצרפת, והם יישבעו שבועת אמונים למדינה ויקבלו ממנה משכורת. עוד נקבע כי הרכוש הרב של הכנסייה יועבר למדינה. הובהר לאפיפיור כי אף שרוב הצרפתים קתולים, אין כוונה לפגוע בבני אמונות אחרות - בפרוטסטנטים וביהודים - והם ייהנו מחופש האמונה הדתית. הסכם זה העיד שהאפיפיור הכיר ברפובליקה הצרפתית, שאותה החריס בתקופת המהפכה ועל נפוליאון והיהודים ראו עמ' 117-123).

נפוליאון העניק חנינה כללית למי שנאלץ לעזוב את צרפת בתקופת המהפכה, בהם תומכים של המלוכה, ושיתף בממשלו הן תומכי מלוכה הן תומכי מהפכה.

נפוליאון מארגן את ענייני הפנים

נפוליאון פעל לארגון מערכות המנהל, המשפט והחינוך בצרפת. לכל פקידי השלטון נקבעו דרגות ואפשרויות להתקדם מדרגה לדרגה על פי העיקרון שבעלי הכישרון יזכו בתפקיד - עיקרון שנשאב מרעיונות הנאורות. חשיבות רבה יוחסה להשכלתו של האדם, כי היא השפיעה על סיכוייו לקידום מקצועי.

נפוליאון ערך שינויים מקיפים במערכת החינוך בצרפת: הוא הקים מערכת חינוך ציבורית הכוללת בתי ספר יסודיים ועל-יסודיים ואוניברסיטות; המדינה קבעה את תכניות הלימודים, בחרה את המורים והשקיעה כספים במערכת החינוך. צנזורים שמינה נפוליאון פיקחו על הוצאה לאור של ספרים ועיתונים ועל הצגות תיאטרון. משרד משטרה מיוחד עקב אחרי מתנגדים למשטר שהיו עלולים להופיע מקרב היעקובינים או המלוכנים.

תרגול : מלכים א' יב – פילוג הממלכה המאוחדת

לאחר מות שלמה, עולה לשלטון רחבעם, בנו, זאת על פי הנהוג בכל שלטון שושלתי. כדי לקבל אישור למלכותו גם משבטי הצפון, ולא רק משבט יהודה (שאליו השתייך בית דוד), הולך רחבעם לשכם, כדי שימליכו אותו. זה מלמד על מעמדו הנמוך בקרב העם.

ירבעם בן נבט, שכזכור מרד בשלמה וברח למצרים, נקרא על ידי תושבי הצפון לעמוד בראשם. הוא פונה לרחבעם, ביחד עם נציגים נוספים, בדרישה להקל בעול המיסים הכבדים שהטיל שלמה על העם. רחבעם, כמלך חדש, פונה ליועצי אביו, "הזקנים". הם מיעצים לו לשמוע בקול העם, לפחות עד שהוא רוכש את אמונם ומבסס את שלטונו (פס' 7). רחבעם פונה לשמוע חוות דעת נוספת, מפי חבריו "הילדים אשר גדלו אתו" היועצים הצעירים מציעים לרחבעם לא רק שלא להקל בעול, אלא לענות לעם בלשון גסה, כדי להראות לכולם מי כאן השליט. (פס' 11). רחבעם מקבל את עצת "הילדים", הקרובים אליו בגיל, ובהלך המחשבה, ועונה לעם בלשון גסה: "אבי ייסר אתכם בשוטים ואני אייסר אתכם בעקרבים" – הילדים מציעים לו להיות יותר קשה מאביו שלמה.

פסוק 15 - הסופר המקראי מציין כי הסיבה לבחירתו של רחבעם בעצה הגרועה יותר, היא סיבה תיאולוגית, (דתית) רצונו של ה' לקיים את נבואתו של אחיה השילוני, אשר ניבא לירבעם את קריעת ממלכת בית דוד.. פסוק זה מהווה דוגמה מצוינת לדרך ההסבר של מחבר ספר מלכים למאורעות ההיסטוריים. לא ההתמרמרות בעם, לא טיפשותו של רחבעם, או חוסר ניסיונו השלטוני, גרמו לפילוג, אלא רצונו של אלוהים. כלומר, ההסבר לכל המאורעות הוא אך ורק דתי - אמוני. הסיבה האישית היא רצונו של רחבעם להראות שליטה, הוא חשש שהיתור יתפרש כחולשה. תושבי הצפון, שתקוותם להקלה בעול נכזבת, מכריזים על מרד בשלטונו של בית דוד. רחבעם, בטיפשותו, שולח את אדורם, האחראי על המסים, לנסות להחזיר אליו את המורדים, אך אלה הורגים את אדורם, ורחבעם בורח כל עוד נפשו לירושלים

(פס' 18 - 19). שבטי הצפון ממליכים עליהם את ירבעם (פס' 20) רחבעם אינו משלים עם רוע הגזרה, ורוצה לצאת למלחמת אחים במורדים, אך הנביא שמעיה מונע זאת ממנו, בטענה כי הפילוג הוא רצון אלוהים (פס' 24) הפילוג הפך לעובדה קיימת (928 לפנה"ס) וממלכת שלמה האדירה נחלקת לשתי ממלכות קטנות, חלשות ופגיעות: יהודה, שני שבטים בשלטון בית דוד, וממלכת הצפון עשרה שבטים (שנקראה גם "ממלכת שומרון", "אפרים", וכן גם "ממלכת ישראל") בשלטון שושלת ירבעם.

מלכים א' יב – פילוג הממלכה המאוחדת

מעמדו הנמוך של רחבעם עם מינוי למלך

לאחר מות שלמה, עולה לשלטון רחבעם, בנו, וזאת על פי הנהוג בכל שלטון שושלתי. כדי לקבל אישור למלכותו גם משבטי הצפון, ולא רק משבט יהודה (שאליו השתייך בית דוד), הולך רחבעם לשכם, כדי שימליכו אותו. זה מלמד על מעמדו הנמוך בקרב העם.

בקשת העם להקלה בעול המיסים נענית בשלילה

ירבעם בן נבט, שכזכור מרד בשלמה וברח למצרים, נקרא על ידי תושבי הצפון לעמוד בראשם. הוא פונה לרחבעם, ביחד עם נציגים נוספים, בדרישה להקל בעול המיסים הכבדים שהטיל שלמה על העם. רחבעם, כמלך חדש, פונה ליועצי אביו, "הזקנים". הם מייעצים לו לשמוע בקול העם, לפחות עד שהוא רוכש את אמונם ומבסס את שלטונו (פס' 7).

רחבעם פונה לשמוע חוות דעת נוספת, מפי חבריו "הילדים" אשר גדלו אתו "היועצים הצעירים מציעים לרחבעם לא רק שלא להקל בעול, אלא לענות לעם בלשון גסה, כדי להראות לכולם מי כאן השליט. (פס' 11). רחבעם מקבל את עצת "הילדים", הקרובים אליו בגיל, ובהלך המחשבה, ועונה לעם בלשון גסה: "אבי ייסר אתכם בשוטים ואני אייסר אתכם בעקרבים" – הילדים מציעים לו להיות יותר קשה מאביו שלמה.

הסיבה לפילוג- סיבה דתית – ה' מקיים את הבטחתו לנביא אחיה השילוני

פסוק 15 - הסופר המקראי מציין כי הסיבה לבחירתו של רחבעם בעצה הגרועה יותר, היא סיבה תיאולוגית, (דתית) רצונו של ה' לקיים את נבואתו של אחיה השילוני, אשר ניבא לירבעם את קריעת ממלכת בית דוד. פסוק זה מהווה דוגמה מצוינת לדרך ההסבר של מחבר ספר מלכים למאורעות ההיסטוריים. לא ההתמרמרות בעם, לא טיפשותו של רחבעם, או חוסר ניסיונו השלטוני, גרמו לפילוג, אלא רצונו של אלוהים. כלומר, ההסבר לכל המאורעות הוא אך ורק דתי - אמוני. הסיבה האישית היא רצונו של רחבעם להראות שליטה, הוא חשש שהויתור יתפרש כחולשה. תושבי הצפון, שתקוותם להקלה בעול נכזבת, מכריזים על מרד בשלטונו של בית דוד. רחבעם, בטיפשותו, שולח את אדורם, האחראי על המסים, לנסות להחזיר אליו את המורדים, אך אלה הורגים את אדורם, ורחבעם בורח כל עוד נפשו לירושלים.

חלוקת הממלכה לשתי ממלכות

(פס' 18 - 19). שבטי הצפון ממליכים עליהם את ירבעם (פס' 20) רחבעם אינו משלים עם רוע הגזרה, ורוצה לצאת למלחמת אחים במורדים, אך הנביא שמעיה מונע זאת ממנו, בטענה כי הפילוג הוא רצון אלוהים (פס' 24) הפילוג הפך לעובדה קיימת (928 לפנה"ס) וממלכת שלמה האדירה נחלקת לשתי ממלכות קטנות, חלשות ופגיעות: יהודה, שני שבטים בשלטון בית דוד, וממלכת הצפון עשרה שבטים (שנקראה גם "ממלכת שומרון", "אפרים", וכן גם "ממלכת ישראל") בשלטון שושלת ירבעם.

כל הזכויות שמורות לטל

לביא

חשיבות הכותרת

- כותרת ברורה וחד משמעית
- הכותרת תביע את הרעיון המרכזי בפסקה/פסקות הצמודות אליה כך שתהווה סמן לזכירה
- שימוש בכותרת כסמן זיכרון לצורך חיבור שאלות לבחינה

סכמה לשכתוב פסקה בעלת מורכבות תחבירית

סמן את הפעלים בפסקה

סמן מילות קישור, מילים חוזרות.

הפרד בין חלקי המשפט / הפסקה

לכל פועל כתוב על מי מדובר ועל מה מדובר.

השמט פרטים מיותרים כגון לוואים (כש..., ה...)

צור משפטים קצרים וממוקדים חדשים.

שכתב הכל לכדי פסקה מצומצמת

שימוש בתרשימים

הארגון מחייב התמודדות פעילה עם המידע, בעצם ההשתלטות עליו על ידי בנייה של מערך קשרים בין יחידות המידע.

בנייה וארגון מחייבים בו זמנית מספר פעולות התלויות בתוכן המאורגן. מארגן יעיל נדרש להשתמש בדיאגרמות, גרפים, תרשימי זרימה נוסחאות ורכיבים נוספים של דימוי מנטאלי. כך ייצוג הידע החיצוני הופך למודל מנטאלי בעל ייצוג פנימי.

בעזרת מערכת זו הלומדים יכולים לאחזר את המידע בקלות ולשוב ולהשתמש במבנים הללו למטרות חדשות במצבים שונים.

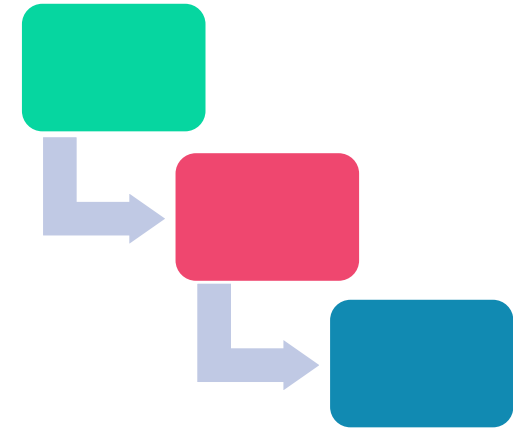
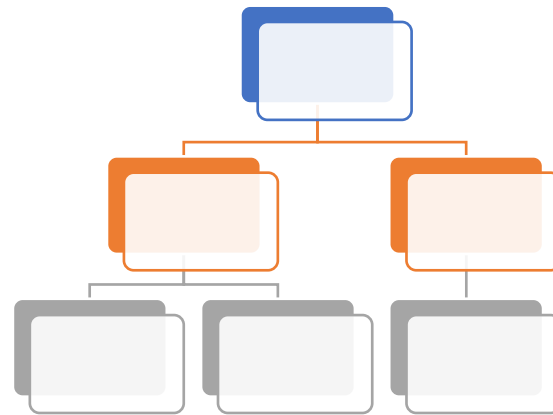
אנשים שונים יארגנו מידע בצורות שונות בהתאם למטרתם המנומקת

(קניאל- ספר האסטרטגיות ללמידה)

ארגון מידע בתרשימים

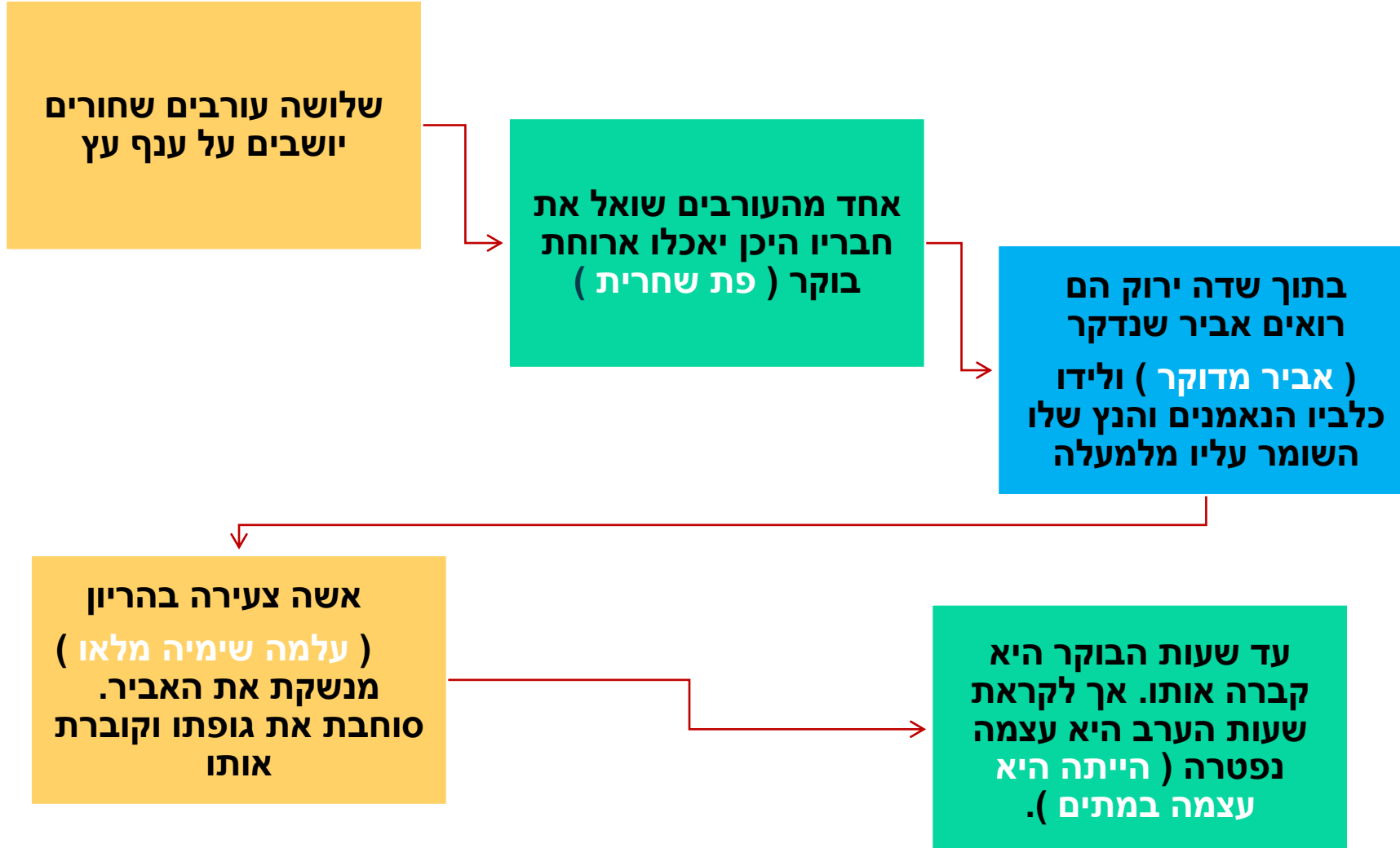

מושאי ההשוואה/ תבחינים		

כל הזכויות שמורות לטל לביא

דוגמא : הבלדה : "שלושה בני עורב"

דוגמא : טבלה השוואתית לארגון מידע בגיאומטריה

מעטפת	קודקודים	מקצועות	בסיסים	פאות	הצורה
					מנסרה
					פירמידה
					תיבה
					קובייה
					גליל
					חרוט

דוגמא : תרגיל- תרשום טקסט

אפליה פסולה

היחס לאנשים בעלי תכונות דומות וצרכים דומים צריך להיות שווה. התייחסות לא שווה במקרים אלו היא אפליה פסולה, גם אם האנשים שונים וההבדלים ביניהם אינם רלבנטיים למקרה.

דוגמאות: בקבלה לעבודה, בהעדפה מינית או אי קבלה משום שלא שירת בצבא...

הבחנה

אנשים אינם זהים, לכל אחד יש מאפיינים מיוחדים להם. בגלל ההבדלים האלו צריכים להיות הבדלים גם בהתייחסות החוק לבני האדם. התייחסות החוק צריכה להיות שונה בנוגע לאנשים שונים.

דוגמאות: שני פושעים שלהם יכולות שונות בנשיאה באחריות או בהבנת הפשע, יקבלו יחס שונה ולכן גם עונש שונה. או בהתייחסות לתלמידים בעלי לקויות פיזיות, פסיכולוגיות או רגשיות הזקוקים לתנאים שונים כדי לממש את שאיפותיהם וכישוריהם.

העדפה מתקנת

מתן יחס מועדף לקבוצה כדי לתקן חוסר שוויון היסטורי, חברתי, כלכלי, בינה לבין שאר החברה.

היחס המיוחד ניתן רק עד שהקבוצה תגיע למעמד שווה לשאר הקבוצות בחברה.

דוגמא: בכל רשימה של מפלגה לכנסת, נשמרים מראש שלושה מקומות לנשים על מנת לתת ייצוג למין הנשי ברשות המחוקקת.

השוואה בין המושגים:

העדפה מתקנת	הבחנה	אפליה פסולה	
נקיטת מדיניות ממשלתית כלפי קבוצה חברתית כאשר הסיבה מוצדקת	מתן יחס שונה לפרטים שונים כאשר השונות רלוונטית. (מסיבות מוצדקות)	התייחסות לא שווה לבני אדם מסיבות לא מוצדקות- לא רלוונטיות.	הגדרה
לקבוצה חברתית.	לאדם, כפרט.	פרט/קבוצה	למי מיועד?
הקבוצה, מופלית, נבדלת, נחשלת, או נתקלת בקשיי השתלבות בחברה – בשל קיפוח ועיוות שנעשו בעבר בעקבות מדיניות כלכלית, חברתית, ביטחונית, תרבותית, היסטורית סטריאוטיפית. ההתייחסות היא לכל הקבוצה, אך יתכן שפרטים מתוך קבוצה זו לא יהיו/ירגישו מקופחים/נחשלים או בעלי קשיי השתלבות, אך עדיין המדיניות תחול עליהם	אנשים בעלי צורך מיוחד המצדיק יחס שונה	ללא כל הצדקה	סיבה
מדיניות ממשלתית (באמצעות חקיקה)	מדיניות ממשלתית (באה לידי ביטוי בנהלים ובחקיקה)		מבצע
זמני (עד שהפער יצומצם).	קבוע/זמני		פרק הזמן

כללים נכונים לארגון המידע

הפרדת עיקר מטפל

כותרות ראשיות וכותרות משנה

סיעוף

מילון מושגים

פישוט הניסוח- הפרדת משפטים
מורכבים וארוכים

ארגון חזותי

שימוש בציורים ותרשימים

מה עוד אפשר לעשות עם החומר?

- **"שליף"** - ליצור דף אחד מרוכז ובו כל החומר הנלמד.
- **כתיבת שאלות** – על החומר הנלמד ומענה עליהן עם חומר סגור כדי לבדוק זכירה
- **לדבר את החומר** "שיטת המורה"
- **לכתוב כרטיסיות** לפי הנושאים אפשר לחבר כרטיסיות שאלה ותשובה כמו משחק הזיכרון
- **לחבר שירים** על החומר או **לצייר ציורים** שיזכירו נקודות שונות

אסטרטגיות לזכירת מילים

"ר' יהודה היה נותן בהן סימנים לזכור את עשר המכות: דצ"ך עד"ש
באח"ב"

זכירה באמצעות ראשי תיבות

יש להוציא מילת מפתח מכל סעיף

תפקידי מערכת ההובלה:

**1. הובלת חומרים חיוניים ממקום למקום
בגוף:**

א. הובלת **מזון** ממערכת העיכול לכל תאי הגוף.

ב. הובלת **חמצן** ממערכת הנשימה (הריאות) לכל תאי הגוף.

ג. הובלת **פחמן דו חמצני** מהתאים למערכת הנשימה (לריאות) והחוצה אל מחוץ לגוף.

ד. הובלת פסולת מהכבד אל הכליות והחוצה **בשתן**.

ה. הובלת **הורמונים** מבלוטות/איברים שונים המייצרים את ההורמונים לכל הגוף, כאשר ההורמונים משפיעים על איברי המטרה שלהם בלבד.

השפ"חמ

שתן

הורמונים

מזון

חמצן

פחמן דו
חצמני

תשעת כוכבי הלכת:

חמה - חמותי

נגה

ארץ

מאדים

צדק

שבתאי (שבת)

אורניוס

נפטון (אל הים)

פלוטו- כלב

**זכירת מילים באמצעות
חיבור סיפור**
יש לייצר אסוציאציות בין
הפריטים שצריך לזכור
למילים הדומות בצליל או
יוצרות אסוציאציה למילה

"חמותי נגה עלתה לארץ ממאדים עם פלוטו, הכלב שלה .
לדעתה אין צדק בשבת כי אסור להדליק אור או לנסוע אל
הים

עשרת הדברות למבחנים

1. וודא מועד מדויק למבחנים
2. שבץ אותם בלוח השנה (בטלפון או ביומן)
3. וודא שהיקף החומר למבחן ידוע לך, בדוק האם ברשותך ספרים, מחברות, ספרי עזר.
4. אם חסר לך נושא, דאג להשלימו בהקדם.
5. ארגן את החומר בטבלת מיפוי חומר לימודי
6. חלק את החומר ליחידות קטנות באמצעות טבלת ארגון זמן.
7. סכם את החומר למבחן: הכן משפטי מפתח, רעיונות מרכזיים, סיכומים קצרים, תרשימי זרימה, טבלאות.
8. שינון- כדי לשנן כדאי לדבר את החומר כשהמחברת סגורה, כלומר לחזור על הרעיונות המרכזיים בעל פה (תוכל ללמד חבר או לדבר לעצמך. אפשר גם להקליט את החומר ולשמוע את עצמך)
9. נסה לחבר שאלות על החומר- אפשר להפוך כותרת לשאלה ולנסות לענות עליה
10. ענה על שאלות מתוך הספר או המחברת או מתוך מבחן לדוגמא. רק אם תוכל לענות על השאלות כשחומר סגור תדע שאתה באמת יודע את החומר. זהו כלי בקרה בשבילך לדעת על מה צריך לחזור שוב

